

Sygn. akt III AUa 684/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Jerzy Antoni Sieklucki
	sędzia Elżbieta Czaja sędzia (del.) Lucyna Stąsik-Żmudziak (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2020 r. w Lublinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy M. S. (1)

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

o wysokość emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej

na skutek apelacji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 5 marca 2020 r. sygn. akt VIII U 3185/19

I.

oddala apelację,

II.

zasądza od Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. na rzecz M. S. (1) kwotę 480 (czteryście osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Lucyna Stąsik-Żmudziak J. S. E. C.

III AUa 684/20

UZASADNIENIE

Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. decyzją z dnia [REDAKOWANE] roku, nr: (...), na podstawie art. 22a w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. 2018, poz. 132, tekst jednolity ze zmianami, zwana dalej ustawą o zaopatrzeniu

emerytalnym funkcjonariuszy) oraz w związku z anulowaniem przez IPN informacji o przebiegu służby nr (...) z dnia 6 czerwca [REDAKTOWANE] roku i wystawieniem informacji o przebiegu służby nr (...) z dnia [REDAKTOWANE] roku, ponownie ustalił wysokość renty inwalidzkiej M. S. (1) od dnia [REDAKTOWANE] roku. Podstawę wymiaru świadczenia stanowi kwota 10 935,31 złotych, a renta z tytułu zaliczenia do III grupy stanowi 25 % podstawy wymiaru, tj. 2 733,83 złote. Z uwagi na to, że tak ustalona renta jest wyższa od kwoty 1 555,73 złotych, wysokość świadczenia została ograniczona do tej kwoty (decyzja k. 79 akt MSWiA).

M. S. (1) złożył odwołanie od powyższej decyzji, zarzucając jej naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, w tym przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zarzucając niekonstytucyjność przepisów zastosowanych przez organ rentowy. W związku z powyższym domagał się zmiany decyzji i przyznania mu renty obliczonej z pominięciem art. 22a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. Wskazał, że w okresie od dnia [REDAKTOWANE] roku do dnia [REDAKTOWANE] roku był funkcjonariuszem [REDAKTOWANE] a do [REDAKTOWANE] (...) w L. i [REDAKTOWANE] został skierowany w celu przeprowadzenia przeszkolenia służbowego (odwołanie k. 6-41).

Kolejną decyzją z dnia 23 sierpnia [REDAKTOWANE] roku, nr: (...), na podstawie art. 15c w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 roku o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy oraz w związku z anulowaniem przez IPN informacji o przebiegu służby nr (...) z dnia 6 czerwca [REDAKTOWANE] roku i wystawieniem informacji o przebiegu służby nr (...) z dnia [REDAKTOWANE] roku, organ rentowy ponownie ustalił wysokość emerytury M. S. (1) od dnia 1 października [REDAKTOWANE] roku. Podstawę wymiaru świadczenia stanowi kwota 10 891,12 złotych, a emerytura wynosi 62,94 % podstawy wymiaru, tj. kwotę 6 854,87 złote. Z uwagi na to, że tak ustalona emerytura jest wyższa od kwoty 2 130,68 złotych, wysokość świadczenia została ograniczona do tej kwoty. Organ rentowy ustalając podstawę wymiaru przyjął 0 % za okres od dnia [REDAKTOWANE] roku do dnia [REDAKTOWANE] roku, wymieniony w art. 13b ustawy (decyzja z załącznikiem k. 75-77 akt MSWiA).

M. S. (1) złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu emerytury obliczonej z pominięciem art. 15c ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (odwołanie k. 89-125).

W odpowiedzi na odwołania Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. wniósł o ich oddalenie (odpowiedź na odwołania k. 175-178).

Powyższe odwołania zostały skierowane do Sądu Okręgowego w W. [REDAKTOWANE] Postanowieniem z dnia 19 kwietnia [REDAKTOWANE] roku, sygn. akt [REDAKTOWANE], Sąd Apelacyjny w W. [REDAKTOWANE] wyznaczył do rozpoznania sprawy Sąd Okręgowy w L. [REDAKTOWANE] (postanowienie k. 218).

Wyrokiem z dnia [REDAKTOWANE] roku Sąd Okręgowy w L. [REDAKTOWANE] w pkt I zmienił zaskarżone decyzje i ustala M. S. (1) wysokość emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej od dnia 1 października [REDAKTOWANE] roku w wysokości obowiązującej do dnia 30 września [REDAKTOWANE] roku a w pkt II zasądził od Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Okręgowy w Lublinie podał, że podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne i prawne:

M. S. (1) urodził się dnia (...). Z dniem 30 października [REDAKTOWANE] roku został przyjęty do służby w formacjach uzbrojonych i mianowany funkcjonariuszem [REDAKTOWANE] w służbie [REDAKTOWANE] w miejscowości R.. Służba w [REDAKTOWANE] była wykonywana w ramach zastępczej służby wojskowej.

Po zakończeniu przeszkolenia z dniem [REDAKTOWANE] roku wnioskodawca został przeniesiony do miejscowości Z. i mianowany na stanowisko [REDAKTOWANE] pododdziału operacyjnego (...). Wnioskodawca przeszedł wówczas szkolenie teoretyczne z zakresu prawa o ruchu drogowym, prawa karnego i prawa wykroczeń. Po kilkunastu tygodniach został dopuszczony do pełnienia służby [REDAKTOWANE] na terenie miejscowości K., S. i S.. Z dniem [REDAKTOWANE] roku został przeniesiony do dyspozycji szefa [REDAKTOWANE] w Z. i przeniesiony do dalszej służby w tym mieście od dnia [REDAKTOWANE] roku.

Od dnia [REDAKTOWANE] roku M. S. (1) podjął naukę w [REDAKTOWANE] (...) [REDAKTOWANE] w L., gdzie został zaliczony w etatowy stan [REDAKTOWANE]. Do obowiązków wnioskodawcy należała nauka w systemie stacjonarnym, skoszarowanym.

W trakcie nauki wnioskodawca z dniem 30 października 1983 roku został zaliczony do 20 grupy I kategorii uposażenia jako [redacted] ze stanu [redacted] w L.. Z dniem [redacted] 1983 roku został mianowany funkcjonariuszem stałym w związku z upływem okresu służby przygotowawczej. Wnioskodawca otrzymywał uposażenie z [redacted] w L..

Podczas nauki na [redacted] roku (...) została zniesiona. Wnioskodawca ukończył naukę i z dniem [redacted] 1991 roku uzyskał dyplom [redacted]. Z dniem [redacted] 1990 roku został odwołany z etatowego stanu słuchaczy (...) i przeniesiony służbowo do dyspozycji szefa [redacted] w L.. Od dnia [redacted] 1990 roku rozpoczął służbę w Wydziale [redacted] w L..

Z dniem 25 stycznia 1993 roku M. S. (1) został zwolniony ze służby.

Decyzją z dnia [redacted] roku Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA przyznał wnioskodawcy emeryturę [redacted] od dnia [redacted] roku. Wysokość świadczenia została ustalona z uwzględnieniem wysługi emerytalnej. Jako podstawę wymiaru przyjęto kwotę [redacted] złotych. Emerytura według wysługi lat wyniosła 67,85 %, którą podwyższono o 15 % podstawy wymiaru z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą. Wysokość świadczenia wyniosła [redacted] złotych (decyzja k. 12 akt MSWiA).

Decyzją z dnia [redacted] 2008 roku Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA przyznał wnioskodawcy [redacted] inwalidzką od dnia [redacted] 1983 roku. Wnioskodawca został zaliczony do [redacted] grupy inwalidów. Podstawa wymiaru wyniosła [redacted] złotych, a wysokość renty wyniosła 40 % tej kwoty, tj. [redacted] złote (decyzja k. 15 akt MSWiA).

W dniu 25 sierpnia 2009 roku organ rentowy otrzymał z Instytutu Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, informację z dnia 13 sierpnia 2009 roku nr (...) o przebiegu służby M. S. (1), zgodnie z którą w okresie od dnia [redacted] 1983 roku do dnia [redacted] 1990 roku pełnił on służbę w [redacted] o których mowa w art. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. Na tej podstawie organ rentowy decyzją z dnia 17 grudnia 2009 roku ustalił wysokość emerytury wnioskodawcy od dnia 1 stycznia 2010 roku.

W dniu 20 sierpnia 2013 roku organ rentowy otrzymał kolejną informację z Instytutu Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, z dnia 9 sierpnia 2013 roku, nr (...), o przebiegu służby wnioskodawcy, zgodnie z którą w okresie od dnia [redacted] 1983 roku do dnia [redacted] 1990 roku pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. Na tej podstawie Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu [redacted] 2013 roku wydał dwie zaskarżone decyzje.

Wnioskodawca nie występował do ministra właściwego do spraw wewnętrznych w trybie art. 8a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy o wyłączenie zastosowania wobec niego art. 15c, art. 22a lub art. 24a tej ustawy.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został ustalony na podstawie dowodów ze wskazanych dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego oraz aktach sprawy, w tym akt osobowych wnioskodawcy dostarczonych przez IPN w formie płyty CD, jak również w oparciu o zeznania M. S. (1).

Wskazać trzeba, że okoliczności wynikające zarówno z dokumentów, jak i z zeznań wnioskodawcy są ze sobą zgodne i wzajemnie się uzupełniają. Nie są również sporne między stronami. Dokonując jednak oceny informacji z Instytutu Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z dnia [redacted] 2013 roku, nr (...), o przebiegu służby wnioskodawcy, zgodnie z którą w okresie od dnia [redacted] 1983 roku do dnia [redacted] 1990 roku pełnił on służbę na rzecz totalitarnego państwa, Sąd Okręgowy zaznaczył, że tego rodzaju informacja podlega weryfikacji w postępowaniu przed właściwym organem emerytalnym, jak również wszechstronnej kontroli sądowej w postępowaniu wyjaśniającym. W razie bowiem zaskarżenia decyzji organu emerytalnego o ostatecznym ukształtowaniu praw emerytalnych funkcjonariusza rozstrzyga co do istoty sąd powszechny, który nie jest prawnie związany treścią tej informacji. Takie stanowisko zostało zawarte w uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 stycznia 2012 roku, sygn. akt K 36/09 (OTK ZU 2012, z. 1A, poz. 3). Podobnie wypowiedział się Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 grudnia 2011 roku, sygn. akt II UZP 10/11 (OSNP 2012, nr 23-24, poz. 298) wskazując, że „sąd powszechny (sąd ubezpieczeń społecznych), rozpoznający sprawę w wyniku wniesienia odwołania od decyzji organu emerytalnego (dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.) w sprawie ponownego ustalenia (obniżenia)

wysokości emerytury policyjnej byłego funkcjonariusza [REDAKTOWANE] nie jest związany treścią informacji o przebiegu służby w organach bezpieczeństwa państwa przedstawionej przez Instytut Pamięci Narodowej - zarówno co do faktów (ustalonego w tym zaświadczeniu przebiegu służby), jak i co do kwalifikacji prawnej tych faktów (zakwalifikowania określonego okresu służby jako służby w organach bezpieczeństwa państwa). Związanie to obejmuje jedynie organ emerytalny, który przy wydawaniu decyzji musi kierować się danymi zawartymi w informacji o przebiegu służby". Zaprezentowane poglądy Sąd rozpoznający sprawę w pełni podzielił. Informacja przekazana przez IPN jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 k.p.c. i podlega weryfikacji zgodnie z art. 252 k.p.c.

Sąd Okręgowy w Lublinie uznał, że odwołania są zasadne.

Stan faktyczny w sprawie był w istocie bezsporny między stronami, a spór dotyczył oceny prawnej okresu służby wnioskodawcy i nauki w (...) w L. od dnia [REDAKTOWANE] roku do dnia [REDAKTOWANE] roku i skutków tej oceny dla wysokości pobieranego świadczenia emerytalnego oraz rentowego.

Przed przejściem do dalszych rozważań Sąd zaznaczył, że rozstrzygnięcie sprawy nie wymaga uprzedniej oceny Trybunału Konstytucyjnego co do konstytucyjności przepisów zastosowanych przez organ rentowy, wobec czego brak jest podstaw do zawieszenia postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 3¹ k.p.c., o co wnosił organ rentowy.

M. S. (1) domagał się ustalenia wysokości emerytury [REDAKTOWANE] oraz renty [REDAKTOWANE] w wysokości pobieranej przed dniem 1 [REDAKTOWANE] roku. Zaskarżonymi decyzjami organ rentowy ustalił inną wysokość świadczenia, w wyniku zastosowania przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 16 grudnia 2016 roku o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. 2016, poz. 2270), obowiązującej od dnia 1 stycznia 2017 roku. Ustawa przewidywała nowe zasady ustalania wysokości rent i emerytur (m.in. art. 15c i art. 22 a) dla funkcjonariuszy, którzy pełnili służbę na rzecz totalitarnego państwa, wprowadzone do znowelizowanej ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy

Jak stanowi art. 15c ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy w przypadku osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b, i która pozostawała w służbie przed dniem [REDAKTOWANE] roku, emerytura wynosi:

- 1)
0 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b;
- 2)
2,6 % podstawy wymiaru - za każdy rok służby lub okresów równorzędnych ze służbą, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1a oraz 2-4.

Natomiast zgodnie z ust. 3 przepisu wysokość emerytury ustalonej zgodnie z ust. 1 i 2 nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Natomiast dodany ustawą nowelizującą art. 22a ustawy stanowi, że w przypadku osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b, rentę inwalidzką ustaloną zgodnie z art. 22 zmniejsza się o 10% podstawy wymiaru za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b. Przy zmniejszaniu renty inwalidzkiej okresy służby, o której mowa w art. 13b, ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy. Stosownie do ust. 3 przepisu wysokość renty inwalidzkiej, ustalonej zgodnie z ust. 1, nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej renty z tytułu niezdolności do pracy wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ogłoszonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W rozpatrywanej sprawie Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W., stosownie do art. 13a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, otrzymał informację o przebiegu służby wnioskodawcy, zgodnie z którą pełnił on służbę na rzecz totalitarnego państwa, określoną w art. 13b ustawy od dnia [REDAKTOWANE] roku do

dnia [REDACTED] roku. Jak wskazano wyżej ustalenia Instytutu Pamięci Narodowej nie wiążą jednak sądu powszechnego, w związku z czym sąd ubezpieczeń społecznych samodzielnie określa, czy w okresie spornym funkcjonariusz faktycznie pełnił taką służbę.

Wspomniany art. 13b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy zawiera katalog enumeratywnie wymienionych cywilnych i wojskowych instytucji oraz formacji, w których służba pełniona od dnia [REDACTED] roku do dnia [REDACTED] roku została określona jako pełniona na rzecz totalitarnego państwa. W rozpatrywanej sprawie IPN nie zakwalifikował okresu od dnia [REDACTED] roku do dnia [REDACTED] roku pod którąkolwiek z instytucji lub formacji wymienionych w przepisie. W tym czasie wnioskodawca pobierał jednak naukę w [REDACTED] w L., natomiast art. 13b ust. 1 pkt 5 lit. e) tiret 7. stanowi, że za służbę na rzecz totalitarnego państwa uznaje się służbę w jednostkach organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych odpowiedzialnych za szkolnictwo, dyscyplinę, kadry i ideowo-wychowawcze aspekty pracy w [REDACTED] w tym w [REDACTED] (...) [REDACTED] w L., a w jej ramach kadre naukowo-dydaktyczną, naukową, naukowo-techniczną oraz słuchaczy i studentów. Natomiast tiret 5. wymienia również [REDACTED], a w jej ramach kadre naukowo-dydaktyczną, naukową i naukowo-techniczną pełniącą służbę w [REDACTED] (...) Państwa [REDACTED] oraz na etatach [REDACTED] a także słuchaczy i studentów, którzy przed skierowaniem do [REDACTED] pełnili służbę, o której mowa w pkt 5 i 6 oraz ust. 2 pkt 1.

Nie można nie zauważyć, że oba wymienione przypadki zawierają inne przesłanki do określenia służby na rzecz totalitarnego państwa. Pierwszy z nich obejmuje słuchaczy i studentów (...) w L., podczas gdy drugi słuchaczy i studentów (...), ale tylko w sytuacji, gdy pełnili oni określony rodzaj służby. Wnioskodawca rozpoczął studia na (...), natomiast uzyskał dyplom (...), a zatem koniecznym jest nakreślenie tła historycznego dla obu tych podmiotów. Otóż [REDACTED] (...) w L. została powołana rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia [REDACTED] roku w sprawie utworzenia wyższej szkoły oficerskiej resortu spraw wewnętrznych (Dz. U. 1972, nr 38, poz. 248), wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 listopada 1958 roku o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 1973, nr 32, poz. 191). Zniesiona została natomiast z dniem [REDACTED] roku na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 1989 roku w sprawie zniesienia wyższych szkół oficerskich nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. 1989, nr 37, poz. 204), wydanego na podstawie art. 3 ustawy z dnia 31 marca 1965 roku o wyższym szkolnictwie wojskowym (Dz. U. 1965, nr 14, poz. 102). Wraz z nią zniesiono także [REDACTED] (...) w S.. Następnie na mocy zarządzenia nr [REDACTED] z dnia [REDACTED] roku Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie utworzenia wydziałów zamiejscowych [REDACTED] z dniem [REDACTED] roku utworzono Wydział (...) [REDACTED] w L. i [REDACTED] w S.. Nie można jednak przyjąć, że (...) została przekształcona w Wydział (...) [REDACTED] (...), bowiem w dniu utworzenia Wydziału już nie istniała. (...) w L. została zniesiona z dniem [REDACTED] roku, a Wydział (...) [REDACTED] (...) został utworzony z dniem [REDACTED] roku. Nie istniało żadne następstwo prawne, zwłaszcza, że (...) została zarówno utworzona, jak i zniesiona na podstawie aktu prawnego o randze rozporządzenia, a Wydziały [REDACTED] (...) utworzono na mocy zarządzeń, tj. aktów prawnych niższego rzędu. O ewentualnym następstwie prawnym można by mówić dopiero wtedy, gdyby akty prawne były tożsame, gdy tymczasem aktem prawnym niższego rzędu utworzono wydziały zamiejscowe [REDACTED] niż utworzono i zniesiono (...) w L.. Dlatego też nie jest do zaakceptowania pogląd, że następcą (...) w L. był wydział zamiejscowy [REDACTED] (wyroki: SA w B. z dnia 12 lutego 2014 r., III AUa 1005/13, Lex nr 1451552; SA w W. z dnia 24 października 2014 r., III AUa 128/13, Lex nr 1770727).

Z powyższego wynika, że wnioskodawca mógł być studentem [REDACTED] (...) w L. jedynie do dnia [REDACTED] roku, a od dnia [REDACTED] roku był już studentem [REDACTED]. Wobec tego należy odróżnić te dwa okresy, uznane przez organ rentowy za służbę na rzecz totalitarnego państwa: pierwszy od dnia [REDACTED] roku do dnia [REDACTED] roku oraz drugi od dnia [REDACTED] roku do dnia [REDACTED] roku.

Zdaniem Sądu Okręgowego okresu od dnia [REDACTED] roku do dnia [REDACTED] roku, podczas którego M. S. (1) był studentem (...) w L., nie można uznać za służbę na rzecz totalitarnego państwa. Z literalnego brzmienia przepisu art. 13b oraz art. 15c ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy wynika, że 0 % podstawy wymiaru emerytury można przyjąć wyłącznie za okres służby. Nie można natomiast przyjąć, że nauka jako studenta (...) [REDACTED] w celu podniesienia swoich kompetencji jest tożsama z okresem służby. Kwestia ta podlegała już rozpatrzeniu przez orzecznictwo sądów powszechnych. Zgodnie ze stanowiskiem zawartym w powołany wyżej wyroku Sądu Apelacyjnego w W. z dnia [REDACTED] roku, w sprawie III AUa [REDACTED] (...) w L. nie była instytucją centralną [REDACTED] ani nie można jej uznać za inny organ bezpieczeństwa państwa. Wobec tego okres nauki wnioskodawcy, zaliczonego w etatowy stan [REDACTED] w (...) w L. winien

być, przy ustalaniu wysokości emerytury policyjnej liczony po 2,6 % podstawy jej wymiaru za każdy rok jej pełnienia, tj. według zasad ogólnych. Natomiast w wyroku z dnia [REDAKTOWANE] roku, sygn. akt [REDAKTOWANE] Sąd Apelacyjny w G [REDAKTOWANE] (Lex nr 1488589) przyjął, że co prawda nauka w (...) w L. służyła przede wszystkim szkoleniu funkcjonariuszy [REDAKTOWANE] wykonujących obowiązki w organach bezpieczeństwa państwa, jednak kształciła także kadry [REDAKTOWANE]. Natomiast w celu obniżenia podstawy wymiaru emerytury zachodzi konieczność każdorazowego stwierdzenia, że okres nauki w (...) jest kwalifikowany jako okres podlegający ustawowej weryfikacji uprawnień emerytalnych mimo, że w żadnym innym okresie czynnej służby w [REDAKTOWANE] nie można by traktować jako wykonującego obowiązki w aparacie bezpieczeństwa państwa w rozumieniu omawianych przepisów. Zdaniem Sądu jest to oczywistym nieporozumieniem zwłaszcza w sytuacji funkcjonariuszy [REDAKTOWANE] podwyższających kwalifikacje w zakresie specjalizacji prawno-administracyjnej. Sąd Apelacyjny zaznaczył przy tym, że na odmienną ocenę zasługuje okres nauki w czasie pozostawania w czynnej służbie, tzw. nieetatowego słuchacza. Taka sytuacja jednak nie zachodzi w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy rozpoznający niniejszą sprawę podziela powyższe rozważania. Nie należy tracić z pola widzenia, że wnioskodawca w okresie studiów na (...) został zaliczony w etatowy stan [REDAKTOWANE], a jednocześnie pozostawał na etacie [REDAKTOWANE] w [REDAKTOWANE] w L., który to okres nie podlega weryfikacji zgodnie z art. 15c ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. W tej sytuacji okres od dnia [REDAKTOWANE] roku do dnia [REDAKTOWANE] roku nie podlega obniżeniu do 0 % podstawy wymiaru emerytury.

Podobnie Sąd ocenił kolejny okres od dnia [REDAKTOWANE] roku do dnia [REDAKTOWANE] roku, gdy wnioskodawca był studentem (...). W art. 13b ust. 1 pkt 5 lit. e) tiret. 5 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy wskazano, że za służbę na rzecz totalitarnego państwa uważa się [REDAKTOWANE], a w jej ramach kadre naukowo-dydaktyczną, naukową i naukowo-techniczną pełniącą służbę w [REDAKTOWANE] (...) Państwa [REDAKTOWANE] na etatach [REDAKTOWANE], a także słuchaczy i studentów, którzy przed skierowaniem do [REDAKTOWANE] pełnili służbę, o której mowa w pkt 5 i 6 oraz ust. 2 pkt 1. Tymczasem wnioskodawca przed podjęciem studiów nie pełnił służby, o której mowa w pkt 5 i 6 oraz ust. 2 pkt 1 cytowanej ustawy, wobec czego również ten okres nie podlega przeliczeniu jako 0 % podstawy wymiaru emerytury.

Zdaniem Sądu przepis art. 13b omawianej ustawy zawiera zamknięty katalog cywilnych i wojskowych instytucji oraz formacji, w których pełnienie służby jest równoznaczne ze służbą na rzecz państwa totalitarnego i brak jest podstaw do jego rozszerzenia. Jak bowiem wielokrotnie wypowiadał się Sąd Najwyższy przepisy o systemie ubezpieczeń społecznych mają charakter norm bezwzględnie obowiązujących, stąd niedopuszczalne są jakiegokolwiek odstępstwa, poza wyraźnie określonymi wyjątkami, od zasad objęcia systemem ubezpieczeń społecznych, obowiązku opłacania składek i obliczania wysokości składek na ubezpieczenie społeczne, a także ich wypłaty. Oznacza to, że niedopuszczalne jest swobodne kształtowanie warunków, na jakich następuje wyliczenie wysokości emerytury. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego i jednolitym stanowiskiem doktryny prawa ubezpieczeń społecznych, przepisy prawa ubezpieczeń społecznych powinny być wykładane ściśle (por. uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2008 r., I UZP 6/08, OSNP 2009, nr 9-10, poz. 120 wraz z powołanym tam orzecznictwem), co oznacza prymat dyrektyw wykładni językowej w odniesieniu do pozostałych metod wykładni, w tym wykładni systemowej i wykładni historycznej lub celowościowej.

Mając na uwadze powyższe, brak jest podstaw do uznania, aby wnioskodawca w okresie od dnia [REDAKTOWANE] roku do dnia [REDAKTOWANE] roku pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, w związku z czym okres ten nie podlega przeliczeniu po 0 % podstawy wymiaru emerytury, jak również nie ulega zmniejszeniu o 10 % podstawy wymiaru renty. Tym samym Sąd Okręgowy w punkcie I wyroku zmienił zaskarżone decyzje i ustalił M. S. (1) wysokość emerytury [REDAKTOWANE] i [REDAKTOWANE] inwalidzkiej od dnia [REDAKTOWANE] roku w wysokości obowiązującej do dnia [REDAKTOWANE] roku.

W punkcie II wyroku Sąd Okręgowy orzekł o kosztach procesu z uwagi na wynik sprawy zgodnie z art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Wysokość kosztów, na którą składa się wynagrodzenie pełnomocnika wnioskodawcy, została ustalona na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015, poz. 1800, tekst jednolity ze zmianami), zgodnie z którym w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego stawki wynoszą 180 złotych. W niniejszej sprawie Sąd rozpoznał odwołania od dwóch decyzji, w związku z czym

kwota zasądzona od Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. wynosi 360 złotych (2 x 180 zł).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w Lublinie, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację od wyroku wniósł Dyrektor Z. E.-Rentowego MSWiA .

Wyrok zaskarżył w całości.

Wyrokowi zarzucił:

1)

Naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności art. 13 a ust. 5, art. 15c ust. 1-3 oraz art. 22 a ust. 1-3 ustawy z 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (...) oraz ich rodzin zwanej dalej 'ustawą zaopatrzeniową poprzez nieuzasadnione przyjęcie, iż Odwołujący nie powinien podlegać rygorom przewidzianym w tych przepisach, pomimo, że spełnia przesłanki w tych przepisach określone.

2)

Naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 13 b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej poprzez błędne przyjęcie, iż okres służby w (...) w L. oraz okres służby w [REDAKTOWANE] nie powinny być zakwalifikowane do okresu służby na rzecz totalitarnego państwa polskiego, podczas gdy taka kwalifikacja wprost wynika z brzmienia art. 13b ust. 1.

3)

Naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez zupełne pominięcie art. 15c ust. 5 oraz art. 22a ust. 5 ustawy zaopatrzeniowej przejawiające się w nieuzasadnionym pominięciu zasad zawartych w tych przepisach, tj. pominięciu zasady, iż przepisów ust. 1-3 (odpowiednio art. 15c i art.22) nie stosuje się, jeżeli osoba, o której mowa w tych przepisach udowodni, że przed rokiem [REDAKTOWANE], bez wiedzy swoich przełożonych, podjęła współpracę i czynnie wspierała osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego, pomimo, że odwołujący się nie wykazał żadnej z tych okoliczności.

4)

Naruszenie prawa materialnego, tj. §14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18.10.2004r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji (...) oraz ich rodzin zwanego dalej „rozporządzeniem z 18.10.2004r.”, zgodnie z brzmieniem którego środkiem dowodowym potwierdzającym datę i podstawę zwolnienia ze służby oraz okres służby jest zaświadczenie o przebiegu służby, sporządzone na podstawie akt osobowych funkcjonariusza, wystawione przez właściwe organy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu lub Państwowej Straży Pożarnej, poprzez zupełne pominięcie i niezastosowanie.

5)

Naruszenie prawa materialnego, tj. art. 13a ust. 5 ustawy zaopatrzeniowej, poprzez zupełne pominięcie dowodu jakim jest informacja o przebiegu służby, podczas gdy zgodnie z naruszonym przepisem informacja o przebiegu służby jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzanym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy a z zebranego materiału dowodowego, informacji wystawionej przez Instytut Pamięci Narodowej oraz akt odwołującego się wynika, iż Odwołujący się pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa.

Powołując się powyższe zarzuty wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołań od Decyzji Dyrektora ZE-R MSWiA z [REDAKTOWANE] r. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury policyjnej i decyzji o ponownym ustaleniu renty [REDAKTOWANE] a także o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje

ewentualnie

o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozstrzygnięcia, pozostawiając temu sądowi decyzję w zakresie zasądzenia na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie jest zasadna.

Sąd nie dopuścił się naruszenia wskazanych przepisów prawa materialnego. Dokonał ich prawidłowej wykładni i właściwie je zastosował, zasadnie przyjmując, że odwołujący nie podlega rygorom przewidzianym w art. 13a ust.5, art. 15c ust.1-3 oraz art. 22a ust. 1-3 ustawy zaopatrzeniowej, gdyż nie spełnia przesłanek określonych w tych przepisach.

Przed wszystkim na uwzględnienie nie zasługuje wniosek o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Zgodnie z art. 386 § 2 kpc sąd drugiej instancji, w razie stwierdzenia nieważności postępowania, uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Jeżeli pozew ulega odrzuceniu albo zachodzi podstawa do umorzenia postępowania, sąd drugiej instancji uchyla wyrok oraz odrzuca pozew lub umarza postępowanie. (§ 3).

Poza wypadkami określonymi w § 2 i 3 sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w razie nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. (§ 4).

W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny nie dopatrył się podstaw do stwierdzenia nieważności postępowania, branej pod uwagę z urzędu. Nie zachodzą przyczyny do odrzucenia odwołania ani do umorzenia postępowania. Sąd orzekający rozpoznał istotę sprawy, przeprowadził właściwe postępowanie dowodowe, ustalił stan faktyczny, który Sąd Apelacyjny podziela w całości. Z tego względu również nie zachodzą powody do uchylenia wyroku określone w § 4 cytowanego przepisu.

Istota sporu w niniejszym postępowaniu sprowadza się do ustalenia czy M. S. (1) pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, określone w art. 13 b ust.1 ustawy z dnia 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...), wprowadzone ustawą z dnia 16.12.2016r. (Dz.U. z 2016r., poz. 2270)

Organ rentowy przyjął, że wnioskodawca pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa w związku z tym, że był studentem (...) w L. oraz studentem (...) Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenie Sądu I instancji, że M. S. (1) był studentem (...) w L. jedynie do ... a od ... był już studentem (...). Przytoczone przez Sąd rozważania prawne co do utworzenia tych szkół, likwidacji, braku następstwa prawnego są prawidłowe i nie ma potrzeby ich ponownego przytaczania. Słusznie Sąd przyjął, że należy odróżnić te dwa okresy: pierwszy w (...) od ... do ... i drugi w (...) od ... do ... gdyż ustawodawca przyjął inne kryteria związane z tymi szkołami do zastosowania przepisów ustawy.

Zwrócić należy uwagę, że organ rentowy nie zakwestionował ustaleń faktycznych Sądu I instancji, formułując w apelacji jedynie zarzuty naruszenia prawa materialnego poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie bądź pominięcie.

Wobec tego z bezspornych ustaleń Sądu wynika, że M. S. (1) z dniem ... r. został przyjęty do służby w formacjach uzbrojonych i mianowany funkcjonariuszem ... w służbie kandydackiej a służba w ... była wykonywana w ramach zastępczej służby wojskowej. W okresie od ... do ... odbył unitarną służbę wojskową w ... Po zakończeniu przeszkolenia z dniem ... r. został mianowany na stanowisko ... (...). Przeszedł przeszkolenie teoretyczne z zakresu prawa o ruchu drogowym, prawa karnego i wykroczeń

i po kilkunastu tygodniach został dopuszczony do pełnienia służby patrolowej. Z dniem [REDACTED] r. został przeniesiony do dyspozycji szefa [REDACTED] w Z. a od [REDACTED] r. przeniesiony do dalszej służby w tym mieście.

Od [REDACTED] r. podjął naukę w [REDACTED] (...) w L., gdzie został zaliczony w etatowy stan [REDACTED]. Do obowiązków wnioskodawcy należała nauka w systemie stacjonarnym, skoszarowanym. W trakcie nauki z dniem [REDACTED] r. został zaliczony do [REDACTED] grupy I kategorii uposażenia jako [REDACTED] ze stanu [REDACTED] L.. Z dniem [REDACTED] r. został mianowany funkcjonariuszem stałym w związku z upływem okresu służby przygotowawczej. Uposażenie otrzymywał z [REDACTED] w L.. Podczas nauki na [REDACTED] roku szkoła (...) została zniesiona. Wnioskodawca ukończył naukę i z dniem [REDACTED] uzyskał dyplom [REDACTED]. Z dniem [REDACTED] został odwołany z etatowego stanu słuchaczy (...) i przeniesiony służbowo do dyspozycji szefa [REDACTED] w L.. W dniu [REDACTED] r. został zwolniony ze służby na podstawie art. 1 i 2 ustawy (...) a od [REDACTED] r. przyjęty do [REDACTED] i mianowany na stanowisko [REDACTED] w L.. Dalszą pracę kontynuował w Wydziale [REDACTED]. Zwolniony ze służby z dniem [REDACTED] ze stanowiskiem [REDACTED].

Z dołączonej do akt elektronicznej kopii akt osobowych oraz nie budzącej wątpliwości kserokopii dołączonych do odwołania dokumentów, nieprzekazanych przez IPN dodatkowo wynika, że wnioskodawca ubiegał się o przyjęcie do [REDACTED] (...) w S., ale wobec braku miejsc skierowano go do [REDACTED] (...) w L.. Ukończenie [REDACTED] dało mu dyplom odbycia wyższych zawodowych studiów dziennych na Wydziale (...) Państwa w zakresie [REDACTED] porządku publicznego. (k. 52 as) Ponadto z uzasadnień wniosków personalnych awansujących go na kolejne wyższe stanowiska, wynika, że od ukończenia szkoły [REDACTED] pracował w [REDACTED] i R., prowadząc najpoważniejsze sprawy o przestępstwa p-ko [REDACTED] oraz nadzory szczególnie. Był wyróżniany nagrodami [REDACTED] a w [REDACTED] (k. 53-56 as) W [REDACTED] roku Postanowieniem Prezydenta RP został odznaczony [REDACTED] a w [REDACTED] roku uzyskał [REDACTED] (...) (k.65 as) W międzyczasie w latach [REDACTED] odbył wyższe studia magisterskie [REDACTED] i uzyskał tytuł magistra. (k. 58as, płyta IPN k. 200as)

Jak z powyższego wynika M. S. (1) rozpoczął od [REDACTED] służbę w [REDACTED] w ramach odbywania zastępczej służby wojskowej. Początkowo jako [REDACTED] w służbie kandydackiej podlegał Szefowi [REDACTED] w Z. a następnie od [REDACTED] r. Szefowi [REDACTED] w L., skąd otrzymywał uposażenie. W [REDACTED] roku został mianowany stałym funkcjonariuszem [REDACTED]. Po ukończeniu [REDACTED] został zwolniony ze służby a następnie przyjęty do pracy w [REDACTED]. Wnioskodawca pełnił służbę wyłącznie w pionie [REDACTED], nigdy nie pełnił służby w [REDACTED] ani nie realizował zadań przewidzianych dla tej formacji.

Należy przypomnieć, że w uzasadnieniu projektu ustawy z [REDACTED] roku wskazano, iż ma ona na celu wprowadzenie rozwiązań zapewniających w pełniejszym zakresie zniesienie przywilejów emerytalnych związanych z pracą w aparacie bezpieczeństwa PRL przez ustalenie na nowo świadczeń emerytalnych i rentowych osobom pełniącym służbę na rzecz totalitarnego państwa w okresie od dnia [REDACTED] r. do dnia [REDACTED] r. Zatem ustawa ta i wprowadzone nią przepisy stanowiły swoistą „poprawkę - korektę” stanu prawnego jaki stworzył ustawodawca wprowadzając uprzednie zmiany ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (...), przy zauważeniu, iż rozwiązania tej ustawy nie okazały się w pełni skuteczne. Tzw. ustawa dezubekizacyjna z 2009 r. została uchwalona przy przyjęciu, iż „niedopuszczalne jest dalsze trwanie systemu prawnego, który przewiduje dla m.in. byłych funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa państwa wysokie przywileje emerytalne, szczególnie w kontekście trudnej obecnie sytuacji materialnej wielu ludzi walczących w tych latach o wolność, niepodległość i prawa człowieka”. Także obecnie uzasadniając kolejną już „ustawę dezubekizacyjną” z 2016 r. w uzasadnieniu projektu ponownie argument o konieczności ograniczenia przywilejów emerytalnych i rentowych związanych z pracą w aparacie bezpieczeństwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, „ponieważ nie zasługują one na ochronę prawną przede wszystkim ze względu na powszechne poczucie naruszenia w tym zakresie zasady sprawiedliwości społecznej”. Ponownie wskazywano na argumenty o konieczności zniesienia „przywilejów emerytalno-rentowych wynikających z faktu wysokich uposażeń, jakie państwo komunistyczne zapewniało funkcjonariuszom aparatu bezpieczeństwa, zwłaszcza tym, którzy wykazywali się gorliwością i dyspozycyjnością”, zaznaczając przy tym, że jako przywilej należy również rozumieć ustalenie świadczeń emerytalnych i rentowych na znacznie korzystniejszych zasadach wynikających z ustawy zaopatrzeniowej, w stosunku do sposobu ustalania emerytur i rent zdecydowanej większości obywateli na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W projekcie wyjaśniono także, iż użyte wcześniej

pojęcie „służby w organach bezpieczeństwa państwa” zostaje zastąpione pojęciem „służby na rzecz totalitarnego państwa”, ażeby nie wprowadzać nowej definicji organów bezpieczeństwa państwa wyłącznie na potrzeby ustawy dezubekizacyjnej.

W tym miejscu należy podnieść, że wnioskodawca w [REDAKTED] roku przeszedł procedurę obniżenia świadczenia emerytalnego, gdyż uznano, że wykonywał służbę w organach bezpieczeństwa państwa.

W oparciu o akta osobowe [REDAKTED] Instytut Pamięci Narodowej sporządził informację o przebiegu służby M. S. (1) i podał, że pełnił on służbę w organach bezpieczeństwa państwa w okresie od [REDAKTED] r. do [REDAKTED] r. Okres ten obejmował cały okres studiów zawodowych w (...) w L. i (...) oraz okres po zakończeniu studiów, kiedy to wnioskodawca został odwołany z etatowego stanu słuchaczy (...) i przeniesiony z dniem [REDAKTED] służbowo do dyspozycji Szefa [REDAKTED] w L. aż do czasu jego zwolnienia ze służby. Stosownie do treści obowiązujących wówczas przepisów za wskazany przez IPN okres - każdy rok służby został przeliczony wskaźnikiem 0,7% podstawy wymiaru, co spowodowało nową, niższą wysokość świadczenia. M. S. (1) nie odwoływał się od tej decyzji i stała się ona prawomocna.

Dla porządku należy wskazać, że zgodnie z orzecznictwem sądowym wypracowanym na bazie ustawy z 18.10.2006r. o ujawnieniu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (DZ.U. z 2007r., nr 63, poz. 425 ze zm.) oraz art. 15 b ustawy emerytalnej ustaliło, że [REDAKTED] (...) w L. nie jest jednostką [REDAKTED] w rozumieniu art. 2 ustawy lustracyjnej i okres, w którym słuchacz był zaliczony w etatowy stan podchorążych [REDAKTED] (...) w L. pobierając naukę - nie był okresem służby w organach bezpieczeństwa państwa, pomimo treści zaświadczenia wystawionego przez IPN. (postanowienie SN z 12.12.2011r. II UZP 10/11, wyrok SA w Białymstoku z 12.02.2004r. III AUa 1005/13) Okoliczność, że wnioskodawca poniósł już raz konsekwencje służby w okresie od [REDAKTED] r. do [REDAKTED] nie może być pomijana przy ocenie jego sprawy. Nastąpiło to w [REDAKTED] lat po zniesieniu ustroju komunistycznego, a obecna korekta dokonywana jest po upływie kolejnych [REDAKTED] lat od poprzedniego obniżenia świadczeń.

Następnie [REDAKTED] r. IPN w oparciu o te same zapisy akt osobowych sporządził kolejną informację o przebiegu służby i podał, że M. S. (1) pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa w okresie [REDAKTED] do [REDAKTED]. Tym razem okres ten obejmował od początku studia w (...) w L. i studia w (...) do dnia odwołania z etatowego stanu słuchaczy (...) w L.. Ta informacja stała się podstawą do ponownego ustalenia od 01.10.2017r. wysokości emerytury i renty inwalidzkiej. Wysokość świadczeń na podstawie decyzji z [REDAKTED] r. obniżono do wysokości wynikającej z art. 15c ust. 3 i 22a ust. 3 ustawy zaopatrzeniowej. Decyzje te zostały zaskarżone przez wnioskodawcę.

Po czym [REDAKTED] r. IPN poinformował Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA, że dokonał ponownej kwerendy akt osobowych i w dniu [REDAKTED] r. sporządził nową informację o przebiegu służby M. S. (1), wskazującą, że ten pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu art. 13b w okresie od [REDAKTED] r. do [REDAKTED]. Ta informacja była podstawą ponownego ustalenia wysokości emerytury i renty, zaskarżonych w niniejszym postępowaniu.

Zaznaczyć należy, że wszystkie trzy informacje o przebiegu służby zostały sporządzone w oparciu o tożsame akta osobowe wnioskodawcy, znajdujące się w Archiwum IPN i będące w jego posiadaniu. Zapisy w aktach osobowych w tym czasie nie uległy jakiegokolwiek zmianie a mimo to w każdej informacji Instytut przedstawił zupełnie inaczej przebieg służby. Już samo to wskazuje, że przedstawiane informacje są nierzetelne i nie mogą samodzielnie być podstawą do ustaleń faktycznych dokonywanych przy wyrokowaniu.

Z tego względu zupełnie bezzasadny jest zarzut naruszenia § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18.10.2004r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji (...) oraz ich rodzin”. Skoro na podstawie tych samych akt Instytut dochodzi do różnych wniosków co do przebiegu służby to zasadne jest pominięcie takiej informacji o przebiegu służby i jej niezastosowanie. Z tego samego względu nie może zasługiwać na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 13 a ust. 5 ustawy zaopatrzeniowej. W ustalonym i jednolitym orzecznictwie sądowym, wypracowanym w sprawach ustalenia wysokości emerytury policyjnej byłego funkcjonariusza [REDAKTED] na kanwie informacji o przebiegu służby w organach bezpieczeństwa nie podlega dyskusji, że Sąd powszechny, rozpoznający sprawę w wyniku wniesienia odwołania od decyzji organu emerytalnego w sprawie ponownego ustalenia wysokości emerytury policyjnej nie jest związany treścią informacji o przebiegu służby przedstawionej przez Instytut Pamięci Narodowej – zarówno co do faktów (ustalonego w tym zaświadczeniu przebiegu służby) jak i kwalifikacji prawnej tych faktów (zakwalifikowania określonego okresu

służby jako służby w organach bezpieczeństwa państwa). Tą samą zasadę należy przenieść do informacji IPN co do okresów służby na rzecz totalitarnego państwa. Związanie to obejmuje jedynie organ emerytalny, który przy wydawaniu decyzji musi się kierować danymi zawartymi w informacji o przebiegu służby. Ustalenia faktyczne i interpretacje prawne IPN nie mogą natomiast wiązać sądu – do którego wyłącznej kompetencji należy ustalenie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia w przedmiocie prawa do emerytury i renty policyjnej i ich wysokości oraz odpowiednia kwalifikacja prawna (subsumpcja) ustalonych faktów. (patrz: Postanowienie Sądu Najwyższego z 12.12.2011r. (...) oraz szereg orzeczeń Sądów Apelacyjnych a także Postanowienie NSA z 12.01.2018r. I OSK (...))

Sąd orzekający w oparciu o całość materiału dowodowego miał obowiązek samodzielnie ustalić i ocenić zgodnie z regułami wynikającymi z zasady swobodnej oceny dowodów określonej granicami art. 233§1 kpc wszystkie okoliczności istotne dla sprawy, w tym zweryfikować informacje z IPN, zwłaszcza, że wnioskodawca nie był pracownikiem [redacted] tylko przed podjęciem studiów zawodowych jak i w czasie trwania nauki oraz po jej zakończeniu był pracownikiem [redacted] w pionie kryminalnym. Co więcej po zwolnieniu go z mocy prawa z dniem [redacted] ze służby w [redacted] następnego dnia został powołany do służby w [redacted] i służbę to kontynuował aż do czasu uzyskania praw emerytalnych w [redacted] Wydziale Kryminalnym, zajmując się najpoważniejszymi przestępstwami przeciwko życiu i zdrowiu, zdobywając doświadczenie, wykształcenie, kolejne stopnie i awansując na coraz wyższe stanowiska.

Mimo, że informacja o przebiegu służby jest dokumentem urzędowym to w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie stosuje się ograniczeń dowodowych. Okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w kpc. Zatem Sąd zobowiązany jest ustalić długość okresu pełnienia służby, jej historycznego umiejscowienia w okresie od [redacted] do [redacted] 1990r., miejsce pełnienia służby, zajmowane stanowiska czy stopnia służbowe.

Wprowadzone art. 13 b ustawy zaopatrzeniowej kryterium „służby na rzecz totalitarnego państwa” jest pojęciem nowym. (...) nie zawiera jego legalnej definicji. Jednocześnie jest to pojęcie nieo określone, którego treść podlega ustaleniu w procesie stosowania prawa. Zasadnicze wątpliwości interpretacyjne stały się bezpośrednim powodem oceny interpretacyjnej Sądu Najwyższego. W dniu 16.09.2020r. Sąd Najwyższy w sprawie III UZP 1/20 podjął w składzie 7 sędziów uchwałę, że kryterium to powinno być oceniane na podstawie wszystkich okoliczności sprawy, w tym także na podstawie indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka.

Zatem stwierdzenie służby na rzecz totalitarnego państwa we wskazanym okresie nie może być dokonane wyłącznie na podstawie informacji z IPN (kryterium formalnej przynależności do służb), lecz na podstawie wszystkich okoliczności sprawy.

Sąd Najwyższy zwrócił uwagę i Sąd Apelacyjny podziela ten pogląd, że w pierwszej kolejności Sąd jest zobligowany do wyjaśnienia znaczenia zwrotów „służby na rzecz totalitarnego państwa”. Zgodnie z art. 13 b za służbę na rzecz totalitarnego państwa uznaje się służbę od dnia [redacted] r. do [redacted] r. w wymienionych cywilnych i wojskowych instytucjach i formacjach.

W zakresie związanym okolicznościami faktycznymi sprawy dotyczy to służby w wymienionych w ust. 1 pkt 5e art. 13 b ustawy służbach i jednostkach organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, ich poprzedniczkach, oraz ich odpowiednikach terenowych

odpowiadających za szkolnictwo, dyscyplinę, kadry i ideowo-wychowawcze aspekty pracy w [redacted]

- [redacted] a w jej ramach kadry naukowo-dydaktycznej, naukowej i naukowo-technicznej pełniące służbę w Wydziale (...) [redacted] oraz na etatach [redacted] a także słuchaczy i studentów, którzy przed skierowaniem do [redacted] pełnili służbę, o której mowa w pkt 5 i 6 oraz ust. 2 pkt 1;

- [redacted] w L., a w jej ramach kadry naukowo-dydaktycznej, naukowej, naukowo-technicznej oraz słuchaczy i studentów.

W ocenie Sądu Najwyższego za służbę (pełnienie służby) powinien być uznany okres zatrudnienia na podstawie stosunku administracyjnoprawnego, z uwzględnieniem potencjalnego zatrudnienia pracowniczego, o ile przepis szczególny na to pozwala. W okolicznościach niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości, że M. S. (1) pozostawał w służbie w rozumieniu zatrudnienia pracowniczego,

m.in. od [REDAKTOWANE] w dyspozycji Szefa [REDAKTOWANE] w Z., skąd otrzymywał uposażenie należne milicjantowi w służbie kandydackiej a następnie został skierowany do (...) w L. w celu podniesienia kwalifikacji zawodowych i ogólnych. Zaliczenie go w etatowy stan [REDAKTOWANE] (...) w niczym nie zmieniło faktu, że nadal pełnił służbę jako [REDAKTOWANE] w Z.. W okresie podjęcia studiów nadal uposażenie było wypłacane przez [REDAKTOWANE] w Z.. Nie można zatem przyjąć, że rozpoczęcie nauki i jej kontynuowanie stało się służbą w Wyższej Szkole (...) w L.. Od [REDAKTOWANE] wnioskodawca pełnił służbę jako [REDAKTOWANE] w [REDAKTOWANE] w L. włączony do jej stanu, otrzymując uposażenie zasadnicze w odpowiedniej grupie.

Będąc skierowanym w celu odbycia studiów w (...) oraz (...) pozostawał w ich toku etatowym funkcjonariuszem [REDAKTOWANE] w macierzystej jednostce organizacyjnej, a skierowanie to absolutnie nie miało charakteru przeniesienia lub delegowania w celu popełnienia służby w tych jednostkach szkoleniowych, zaś stanowiło realizację obowiązku doskonalenia zawodowego i podnoszenia poziomu wykształcenia. Przebywanie w jednostce (...) w L. i bycie jej słuchaczem (studentem) w związku z nauką nie stanowiło służby w tej jednostce w rozumieniu art. 13b w zw. z art. 15c ust. 1-3 ustawy zaopatrzeniowej.

Dalej, niezależnie od oceny powyższej przesłanki „służby w ...” należy rozważyć, czy sporny okres nauki był „służbą na rzecz totalitarnego państwa”, co ma jednoznaczne zabarwienie pejoratywne.

Sąd Apelacyjny zgadza się z tezami Sądu Najwyższego zawartymi w przedmiotowej uchwale, że służba „na rzecz totalitarnego państwa” nie musi być tożsama ze służbą pełnioną w okresie istnienia tego państwa i w ramach istniejących w tym państwie organów i instytucji. Nie każde nawiązanie stosunku prawnego w ramach służby państwowej wiąże się automatycznie z zindywidualizowanym zaangażowaniem bezpośrednio ukierunkowanym na realizowanie charakterystycznych dla ustroju tego państwa jego zadań i funkcji. Charakteru służby „na rzecz” państwa o określonym profilu ustrojowym nie przejawia ani taka aktywność, która ogranicza się do zwykłych, standardowych działań podejmowanych w służbie publicznej, to jest służbie na rzecz państwa jako takiego, ani tym bardziej aktywność, która pozostaje w bezpośredniej opozycji do zadań i funkcji państwa totalitarnego. Stąd nieuprawnione jest zrównanie statusu osób – przez jednolite obniżanie świadczenia z zabezpieczenia społecznego – które kierowały organami państwa totalitarnego, angażowały się w realizację zadań i funkcji państwa totalitarnego, nękały swoich obywateli, a więc podmiotów, których ocena jest zdecydowanie negatywna, z osobami, których postawa nie pozostawała w bezpośredniej opozycji do zadań i funkcji tego państwa, lecz sprowadzała się do czynności akceptowalnych i wykonywanych w każdym państwie, bez skojarzeń prowadzących do ujemnych ocen.

Nie sposób przyjąć, że podjęcie i kontynuowanie nauki przez milicjanta w celu podniesienia kwalifikacji zawodowych, pozostającego w służbie kandydackiej, zamierzającego zostać stałym funkcjonariuszem [REDAKTOWANE] zwalczającym [REDAKTOWANE] może zostać ocenione negatywnie, jako służba na rzecz totalitarnego państwa. Przeciwnie, zdobywanie wykształcenia, bez względu na ustrój państwa, zawsze powinno być oceniane jako pozytywny aspekt związany z wykonywanym zawodem służącym zapewnieniu bezpieczeństwa jego obywateli i zasługującym na uznanie. Zdobyte w latach [REDAKTOWANE] r. wyższe zawodowe wykształcenie w zakresie [REDAKTOWANE] ochrony porządku publicznego, uwieńczone dyplomem [REDAKTOWANE], owocowało przede wszystkim przyjęciem go do nowo powstałej formacji [REDAKTOWANE] i wykorzystaniem wiedzy do właściwego wykonywania obowiązków. Wnioskodawca wdrożył się do pracy typowo kryminalnej, zajmował się wykrywaniem sprawców najpoważniejszych przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu. Pracę wykonywał z dużym zaangażowaniem, czego wynikiem były przyznawane mu nagrody i wyróżnienia. Uzyskanie srebrnej odznaki [REDAKTOWANE] a także odznaczenie przez Prezydenta RP [REDAKTOWANE] a następnie [REDAKTOWANE] było wyrazem ogromnego uznania, świadczącym o wzorowym wykonywaniu służby. Także stwierdzenie, że wnioskodawca został zaliczony do grupy inwalidzkiej pozostającej w związku ze służbą wojskową świadczy, że służba była wykonywana z narażeniem zdrowia.

Sąd Najwyższy w powołanej uchwale jednoznacznie opowiada się za poglądem, że nie można godzić się z założeniem, że sam fakt stwierdzenia pełnienia służby od [REDAKTOWANE] r. do [REDAKTOWANE] w wymienionych instytucjach i formacjach jest wystarczający do uzyskania celu ustawy z 2016r., w tym także aby wykluczone zostało prawo do dowodzenia, iż służba pełniona w tym czasie nie była służbą na rzecz totalitarnego państwa, zwłaszcza, że chodzi o osobę, której już raz obniżono świadczenie za samo jej pełnienie.

Możliwość dowodzenia, że pomimo pełnienia służby w określonym ustawą okresie w wymienionych w niej instytucjach i formacjach nie było służbą na rzecz totalitarnego państwa nie nakazuje dowodzenia, że dana osoba przed rokiem [REDAKTOWANE] bez wiedzy przełożonych, podjęła współpracę i czynnie wspierała osoby i organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego. Wbrew zarzutom podniesionym w apelacji nie jest to jedyny, konieczny warunek umożliwiający niestosowanie rygorów ustawy. Wnioskodawca nie

udowadniał tych okoliczności ani nie miał takiego obowiązku, zatem zarzut o nieuzasadnionym pominięciu przez Sąd art. 15 c ust. 5 i art. 22a ust. 5 ustawy zaopatrzeniowej jest zupełnie gołosłowny.

Zatem Sąd Apelacyjny podziela pogląd Sądu pierwszej instancji, że okres podjętej przez M. S. (1) nauki w (...) w L. nie był okresem służby w (...) ani nie był okresem służby na rzecz totalitarnego państwa, wobec czego w stosunku do wnioskodawcy nie zostały spełnione przesłanki zawarte w art. 13b ust. 1 pkt 5 lit. e tiret 7.

W świetle powyższych ustaleń tym bardziej oczywiste jest, że także okres kontynuowania studiów na (...) od (...) r. do (...) r. nie był okresem służby na rzecz totalitarnego państwa wobec nie spełniania przesłanki zawartej w art. 13b ust. 1 pkt 5 lit. e tiret 5. W stosunku do słuchaczy i studentów (...) ustawa wymaga spełnienia dodatkowych kryteriów, mianowicie przed skierowaniem do (...) musieli pełnić służbę, o której mowa w pkt 5 i 6 oraz ust. 2 pkt 1. Poza wszelką wątpliwością jest, że wnioskodawca nigdy nie pełnił służby, o której mowa w pkt 6 oraz ust. 2 pkt 1 art. 13b. Nie pełnił służby, o której mowa w pkt 5, nie tylko tej ocenianej wcześniej na kanwie pkt 5 lit. e tiret 7 ale także w pozostałych instytucjach i formacjach wskazanych pod literami a-e.

Z tego względu nie może być uznany za zasadny zarzut naruszenia przez Sąd orzekający przepisów art. 13 b ust. 1 ustawy. Sąd dokonał prawidłowej wykładni i prawidłowo przyjął, że okres studiów w (...) w L. i (...) nie powinny być zakwalifikowane do okresu służby na rzecz totalitarnego państwa. Słusznie przyjął, że w związku z tym odwołujący nie powinien podlegać rygorom przewidzianym w przepisach art. 13a ust.5, art. 15c ust. 1-3 oraz art. 22a ust. 1-3 ustawy zaopatrzeniowej. Sporny okres bycia słuchaczem/studentem w (...) w L. i (...) nie podlega przeliczeniu po 0 % podstawy wymiaru emerytury, jak również nie ulega zmniejszeniu o 10 % podstawy wymiaru renty a także nie powinny ulegać kolejnemu obostrzeniu zawartemu w ust. 3 art. 15c i 22a ustawy, tj. być obniżone do przeciętnej emerytury bądź przeciętnej renty wypłacanej przez ZUS z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wskazując na powyższe argumenty Sąd Apelacyjny uznał, że apelacja jest bezzasadna i na podstawie art. 385 kpc podlega oddaleniu. Orzeczenie o kosztach uzasadnia art. 98 kpc w zw. § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (DZ.U. z 2015r., poz. 1800)

Zdanie odrębne SSA Jerzego A. Siekluckiego

do wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 25 listopada 2020r.

w sprawie III AUa 684/20

Decyzją z dnia ..., nr: (...), Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W., na podstawie art. 22 a w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin /t.j. Dz. U. z 2018, poz. 132, zwana dalej ustawą zaopatrzeniową/ oraz w związku z anulowaniem przez Instytut Pamięci Narodowej informacji o przebiegu służby nr (...) z dnia ... r. i wystawieniem informacji o przebiegu służby nr (...) z dnia ..., ponownie ustalił wysokość renty inwalidzkiej M. S. (1) od dnia ... r. Podstawę wymiaru świadczenia stanowiła kwota 10.935,31 złotych, a renta z tytułu zaliczenia do III grupy stanowi 25 % podstawy wymiaru, tj. 2.733,83 złote. Z uwagi na to, że tak ustalona renta jest wyższa od kwoty 1.555,73 złotych, wysokość świadczenia została ograniczona do tej kwoty.

Kolejną decyzją z dnia ..., nr: (...), na podstawie art. 15 c w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy oraz w związku z anulowaniem przez Instytut Pamięci Narodowej informacji o przebiegu służby nr (...) z dnia ... r. i wystawieniem informacji o przebiegu służby nr (...) z dnia ..., organ rentowy ponownie ustalił wysokość emerytury M. S. (1) od dnia ... r. Podstawę wymiaru świadczenia stanowiła kwota 10.891,12 złotych, a emerytura wynosi 62,94 % podstawy wymiaru, tj. kwotę 6.854,87 złote. Z uwagi na to, że tak ustalona emerytura jest wyższa od kwoty 2.130,68 złotych, wysokość świadczenia została ograniczona do tej kwoty. Organ rentowy ustalając podstawę wymiaru przyjął 0 % za okres od dnia ... do dnia ..., wymieniony w art. 13 b ustawy.

M. S. (1) złożył odwołania od każdej z powyższych decyzji wnosząc o ich zmianę i przyznanie mu: renty obliczonej z pominięciem art. 22 a ustawy zaopatrzeniowej oraz przyznanie mu emerytury obliczonej z pominięciem art. 15 c ustawy zaopatrzeniowej.

Wyrokiem z dnia 05 marca 2020r. Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił zaskarżone decyzje i ustalił M. S. (1) wysokość emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej od dnia [REDAKTOWANE] r. w wysokości obowiązującej do dnia [REDAKTOWANE] / pkt I wyroku/ oraz zasądził od Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. kwotę 360,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu /pkt II wyroku/.

Apelację od tego wyroku wniósł Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA zaskarżając go w całości. Wyrokowi zarzucił:

1/ naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności art. 13 a ust. 5, art. 15 c ust. 1-3 oraz art. 22 a ust. 1-3 ustawy z 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego /.../ oraz ich rodzin /zwaną dalej ustawą zaopatrzeniową/ poprzez nieuzasadnione przyjęcie, iż Odwołujący nie powinien podlegać rygorom przewidzianym w tych przepisach pomimo, że spełnia przesłanki w tych przepisach określone;

2/ naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 13 b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej poprzez błędne przyjęcie, iż okres służby w (...) w L. oraz okres służby w [REDAKTOWANE] nie powinny być zakwalifikowane do okresu służby na rzecz totalitarnego państwa polskiego podczas, gdy taka kwalifikacja wprost wynika z brzmienia art. 13b ust. 1;

3/ naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez zupełne pominięcie art. 15 c ust. 5 oraz art. 22 a ust. 5 ustawy zaopatrzeniowej przejawiające się w nieuzasadnionym pominięciu zasad zawartych w tych przepisach, tj. pominięciu zasady, iż przepisów ust. 1-3 /odpowiednio art. 15 c i art.22 a/ nie stosuje się, jeżeli osoba, o której mowa w tych przepisach udowodni, że przed rokiem 1990, bez wiedzy swoich przełożonych, podjęła współpracę i czynnie wspierała osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego pomimo, że odwołujący się nie wykazał żadnej z tych okoliczności;

4/ naruszenie prawa materialnego, tj. § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18.10.2004r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji /.../ oraz ich rodzin /zwanego dalej „rozporządzeniem z 18.10.2004r.”/, zgodnie z brzmieniem którego środkiem dowodowym potwierdzającym datę i podstawę zwolnienia ze służby oraz okres służby jest zaświadczenie o przebiegu służby, sporządzone na podstawie akt osobowych funkcjonariusza, wystawione przez właściwe organy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu lub Państwowej Straży Pożarnej, poprzez zupełne pominięcie i niezastosowanie;

5/ naruszenie prawa materialnego, tj. art. 13 a ust. 5 ustawy zaopatrzeniowej, poprzez zupełne pominięcie dowodu jakim jest informacja o przebiegu służby podczas, gdy zgodnie z naruszonym przepisem informacja o przebiegu służby jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzanym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy, a z zebranego materiału dowodowego, informacji wystawionej przez Instytut Pamięci Narodowej oraz akt odwołującego się wynika, iż Odwołujący się pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa.

Wskazując na powyższe zarzuty apelant wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołań od Decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA z dnia [REDAKTOWANE] r. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury policyjnej i decyzji o ponownym ustaleniu renty policyjnej, a także o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje;

ewentualnie wniósł

o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozstrzygnięcia, pozostawiając temu sądowi decyzję w zakresie zasądzenia na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję.

Sąd Apelacyjny, wyrokiem z dnia 25 listopada 2020r., oddalił apelację /pkt I wyroku/ oraz zasądził od Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego MSWiA w W. na rzecz M. S. (1) kwotę 480,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu postępowania apelacyjnego /pkt II wyroku/.

Nie podzielam poglądu, który stał się podstawą wyroku Sądu Apelacyjnego, a przytoczonego za uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego, że fakt pełnienia „służby na rzecz totalitarnego państwa” w okresie od [REDAKTOWANE] r. do [REDAKTOWANE] r. w instytucjach i formacjach wskazanych w art. 13 b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego /.../ oraz ich rodzin /zwanej dalej ustawą zaopatrzeniową/ wykazany w informacji IPN o przebiegu służby, może być kwestionowany przez wnioskodawcę poprzez dowodzenie, że służba pełniona w tym czasie nie była służbą na rzecz totalitarnego państwa, z pominięciem wskazanej w ustawie zaopatrzeniowej drogi pozwalającej na niestosowanie przepisów ustawy w odniesieniu do osób, które udowodnią, że przed rokiem 1990, bez wiedzy przełożonych, podjęła współpracę i czynnie wspierała osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego.

Takie podejście niweczy istotę nowelizacji ustawy zaopatrzeniowej dokonanej nowelą z dnia 16 grudnia 2016r. /Dz.U. z 2016 r. poz. 2270/, która weszła w życie od dnia 01 stycznia 2017r. Ideą tej nowelizacji było wprowadzenie takich rozwiązań, które w pełniejszym zakresie zapewniłyby zniesienie przywilejów emerytalno-rentowych związanych z pracą w aparacie bezpieczeństwa PRL, poprzez ustalenie na nowo świadczeń emerytalnych i rentowych osobom pełniącym służbę na rzecz totalitarnego państwa w okresie od 22 [REDAKTOWANE] r. do [REDAKTOWANE], ponieważ wprowadzone na gruncie ustawy dezubekizacyjnej z 2009r. rozwiązania okazały się w praktyce nie w pełni skuteczne. Chodziło o wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych przy ocenie służby byłych funkcjonariuszy na rzecz totalitarnego państwa poprzez precyzyjne wskazanie instytucji i formacji, w których służba miała taki właśnie charakter.

Prezentuję stanowisko, że w świetle przepisu art. 13 b ustawy zaopatrzeniowej wystarczające jest formalne wykazanie, że wnioskodawca pełnił służbę w jednej z enumeratywnie wymienionych w tym przepisie instytucji czy formacji, która została uznana przez ustawodawcę za służbę na rzecz totalitarnego państwa. A zatem wystarczający jest fakt pełnienia służby w tych instytucjach i formacjach, natomiast rzeczywisty charakter zadań i obowiązków funkcjonariusza realizowanych w tych instytucjach i formacjach jest, w świetle tej normy, prawnie obojętny.

Powyższe skutkuje tym, że **kryterium pełnienia służby na rzecz totalitarnego państwa w okresie od [REDAKTOWANE] r. do [REDAKTOWANE] r. w instytucjach i formacjach wymienionych w art. 13 b ustawy zaopatrzeniowej podlega sądowej weryfikacji, ale jedynie w zakresie formalnej przynależności konkretnego funkcjonariusza do instytucji wymienionych w art. 13 b ustawy.** Ustawodawca w ustawie zaopatrzeniowej nie przewidział po stronie takiego funkcjonariusza uprawnienia do kwestionowania faktu pełnienia służby na rzecz totalitarnego państwa poprzez dowodzenie, że służba pełniona w tym czasie, we wskazanych w art. 13 b instytucjach i formacjach, nie była służbą na rzecz totalitarnego państwa. Wskazał natomiast, że funkcjonariusz, któremu obniżono świadczenie zaopatrzeniowe, może wystąpić do właściwego ministra o weryfikację spornych okresów jego służby w instytucjach i formacjach wymienionych w art. 13 b ustawy zaopatrzeniowej jeżeli uważa, że spełnił warunki, o których mowa w jej art. 8 a. Nadto, ustawa przewiduje, że przepisów obniżających świadczenia nie stosuje się, jeżeli osoba uprawniona udowodni, że przed rokiem 1990r. funkcjonariusz, bez wiedzy przełożonych współpracował i czynnie wspierał osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego /tak: art. 15 c ust.5, art. 22 a ust. 5, art. 24 a ust.4 ustawy zaopatrzeniowej/.

Nie podzielam również stanowiska Sądu Apelacyjnego, który w uzasadnieniu wyroku stwierdził, że: „Nie można /.../ przyjąć, że rozpoczęcie nauki i jej kontynuowanie /przez wnioskodawcę – dodanie moje/ stało się służbą w [REDAKTOWANE] (...) w L.”.

Moim zdaniem nauka wnioskodawcy w [REDAKTOWANE] (...) w L. była służbą. Wnioskodawca nie był cywilem. Aby to stwierdzić wystarczy dokładnie przeanalizować przebieg jego służby /k. 20 akt osobowych – płyta IPN k. 200 akt sprawy/ aby zorientować się, że począwszy od dnia [REDAKTOWANE] r. pełnił on służbę.

Stanowisko Sądu Pierwszej instancji, a w ślad za nim aprobujące stanowisko Sądu Apelacyjnego, że nauka M. S. (1) w [REDAKTOWANE] (...) w L. nie była służbą jest nieuprawnione. Sam wnioskodawca nie kwestionował bezspornego faktu, że w okresie od dnia [REDAKTOWANE] r. do dnia [REDAKTOWANE] maja 1990r. był etatowym słuchaczem [REDAKTOWANE] (...) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w L..

Sąd Okręgowy oraz Sąd Apelacyjny zignorował w tym zakresie dane z akt osobowych wnioskodawcy zawarte na wskazanej płycie IPN. I tak, jak wynika z akt osobowych M. S. (1), rozkazem (...) z dnia [redacted] października 1988 r. został on z dniem [redacted] r. przeniesiony jako [redacted] ze stanu [redacted] w L. do [redacted] (...) [redacted] Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a rozkazem (...) z dnia [redacted] r. został odwołany z etatowego stanu słuchaczy [redacted] Akademii Spraw Wewnętrznych w L. i przeniesiony służbowo z dniem [redacted] r. do dyspozycji szefa [redacted] w L.. /tak zob.: k. 20 i 20 v akt osobowych – płyta IPN k. 200 akt sprawy/.

Na służbę wnioskodawcy w okresie nauki wskazują także opinie służbowe dotyczące M. S. (1). W opinii służbowej wydanej przez [redacted] w [redacted] Akademii Spraw Wewnętrznych w L. S. z dnia [redacted] 5 października 1988 r., za okres od [redacted] r. do [redacted] 10 października 1988 r., w pkt III. Ocena realizacji zadań służbowych, napisano:

„Wielokrotnie brał udział w działaniach mających na celu przywrócenie ładu i porządku publicznego. Wykazał się w nich odwagą i zdecydowaniem /.../”.

/tak zob.: k. 30 -31 akt osobowych na płycie IPN k. 200 akt sprawy/

W kolejnej opinii służbowej wystawionej przez [redacted] w [redacted] Akademii Spraw Wewnętrznych w L. S. z dnia [redacted] r. do dnia [redacted] r., w jej w pkt III. Ocena realizacji zadań służbowych, ponownie napisano: „Wielokrotnie brał udział w działaniach mających na celu przywrócenie ładu i porządku publicznego. Wykazał się w nich odwagą i zdecydowaniem /.../”.

/tak zob.: k. 35 – 37 akt osobowych na płycie IPN k. 200 akt sprawy/

Sądy obu instancji dokonując ustaleń faktycznych pominęły także inne istotne w sprawie fakty. Otóż, na karcie 38 akt osobowych /tak zob.: płyta z IPN k. 200 akt sprawy/ zalega wniosek [redacted] M. S. (2) o przyjęcie do służby w [redacted] byłego [redacted] [redacted] Wniosek ten nie jest opatrzony datą, ale z jego treści wynika, że został złożony przez wnioskodawcę już po zakończeniu studiów w [redacted] (...) / [redacted] w L.. Sam zainteresowany nie kwestionował wówczas faktu, że był funkcjonariuszem [redacted]. Niezależnie od tego, faktem powszechnie znanym było i jest to, że [redacted] (...) w L. była szkołą szkolącą funkcjonariuszy [redacted].

Następnie na k. 39 akt osobowych wnioskodawcy /tak zob.: płyta IPN k.200 akt sprawy/ znajduje się pozytywna opinia [redacted] w L. /także bez daty/ wydana zgodnie z § 7 i § 8 Uchwały nr 69 Rady Ministrów z dnia [redacted] r. w sprawie przyjmowania byłych funkcjonariuszy [redacted] a do służby w [redacted] i innych jednostkach organizacyjnych /.../ dotycząca przyjęcia [redacted] M. S. (1), jako byłego funkcjonariusza [redacted].

Reasumując kwestionuję pogląd Sądu Apelacyjnego, że okres podjętej przez M. S. (1) nauki w [redacted] (...) w L. od dnia [redacted] r. nie był okresem służby, ani nie był okresem służby na rzecz totalitarnego państwa. Moim zdaniem, na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego sprawy, także tego wskazanego przez autora zdania odrębnego, oczywistym jest, że w stosunku do wnioskodawcy zostały spełnione przesłanki zawarte w art. 13 b ust. 1 pkt 5 lit. e tiret 7 ustawy zaopatrzeniowej.

Ponadto, w świetle tego materiału dowodowego, oczywiste jest także to, że okres kontynuowania studiów przez wnioskodawcę w [redacted] Akademii Spraw Wewnętrznych w L. do dnia [redacted] r. był okresem służby na rzecz totalitarnego państwa, a to wobec spełnienia przesłanki zawartej w art. 13 b ust. 1 pkt 5 lit. e tiret 5. Oczywiście w stosunku do słuchaczy i studentów [redacted] ustawa wymaga spełnienia dodatkowych kryteriów, mianowicie przed skierowaniem do [redacted] pełnić służbę, o której mowa w pkt 5 i 6 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej. Poza wszelką wątpliwością jest, że wnioskodawca spełnił to kryterium gdyż przed kontynuowaniem nauki/służby w Akademii Spraw Wewnętrznych pełnił służbę, o której mowa w art. 13 b ust. 1 pkt 5 lit. e tiret 7 ustawy zaopatrzeniowej.

W konsekwencji nie zgadzam się z ustaleniem Sądu Apelacyjnego, że okres służby wnioskodawcy w okresie nauki w [redacted] (...) / [redacted] w L. od dnia [redacted] r. do dnia [redacted] r. nie był służbą na rzecz totalitarnego państwa.

Moim zdaniem zasadne okazały się zarzuty apelanta, dlatego też zaskarżony apelacją wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie należało uchylić, a oba odwołania wnioskodawcy oddalić oraz zasądzić na rzecz apelującego koszty zastępstwa procesowego za obie instancje.